

**NORGES NASJONALE KOMPANI
FOR SAMTIDSDANS**

[illegible]

NOROROCA

KOREOGRAFI

Lia Rodrigues

KOREOGRAFIASSISTENT

Amália Lima

LYSDESIGN

Nicolas Boudier

VARIGHET

60 min

DANSERE

Mathias Stoltenberg

Timothy Bartlett

Nadege Kubwayo

Adrian Bartczak

Caroline Eckly

Lin Van Kaam

Daniel Mariblanca

Dawid Lorenc

Max Makowski

Ole Martin Meland

Anne Lise Rønne

Vilja Kwasny

Tilly Sordat

Aslak Aune Nygård

FOTO ØSTEIN HAARA

TEATERSJEF Annabelle Bonnéry

Kjære publikum,

Vi er veldig glade for å presentere Lia Rodrigues sitt arbeid i samarbeid med Carte Blanche-dansere.

Lia er en av de viktigste koreografene det siste tiåret, en sterk stemme på den internasjonale scenen og en sentral aktør i brasiliansk dans.

Hun er en engasjert kunstner forankret i samtiden, og har en sterk tro på at synergien mellom skapende og sosiale prosesser gir en individuell bevissthet rundt samtidskunstens spørsmål. På invitasjon fra dramaturg Silvia Soter grunnla Lia Rodrigues Centro de Artes i Maré, en av de største favelaene i Rio de Janeiro, i samarbeid med Redes de Maré association.

Vi bestemte oss for å møte Lia i Maré, på hennes hjemmebane, for å starte prosjektet der med hele det kunstneriske teamet. Denne unike opplevelsen har gitt næring til den kreative prosessen og skapt et viktig kulturelt og menneskelig møte.

Nororoca er direkte inspirert av forestillingen *Pororoca*, hvis navn spiller på et tidevannsfenomen i Amazonas. For Lia er det en metafor for kolliderende motsetninger.

Hun skaper en uopphørlig dønning på scenen, en livlig bølge av kompakt energi som buler, ruller, går tilbake, bryter og forandrer seg til en ny kroppslig omfavelse. Stillheten fremmer håp om harmoni.

Nororoca er et møte mellom Nord og Sør som tør å ta for seg kompleksiteten i annerledeshet. Den oppfordrer oss til å handle i solidaritet. Å leve sammen er fortsatt en pågående utfordring.

Velkommen til forestilling!

ABJ

Vilja Kwasny

Tilly Sordat

2021

Daniel Mariblanca

NOROROCA

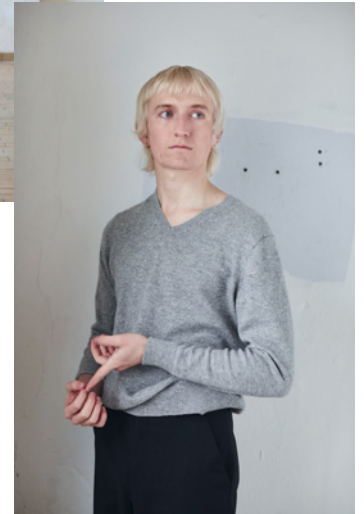

Mathias Stoltenberg

Nadege Kubwayo

Timothy Bartlett

Aslak Aune Nygård

NOROROCA

Caroline Eckly

Max Makowski

Anne Lise Rønne

Dawid Lorenc

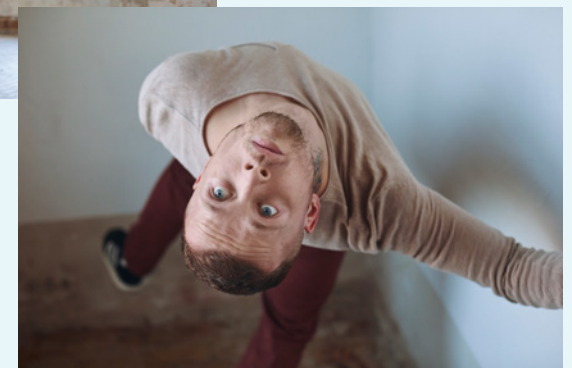

Lin van Kaam

Ole Martin Meland

Adrian Bartczak

LIA RODRIGUES

KOREOGRAF

Tekst Lia Rodrigues

Nororoca er *Pororoca* fra Nord. Det er en gjenskaping av *Pororoca*, en danseforestilling jeg laget i 2009 sammen med de 11 danserne i dansekompaniet mitt.

Pororoca er et ord som kommer fra Tupi-språket (et av de mer enn 150 språkene som er snakket i Brasil) og er navnet på et naturfenomen forårsaket av konfontrasjonen som oppstår når Amazonaselvets vann og havets vann møtes. Det er et voldelig møte som kan velte trær og endre elvebreddene, men det er også en skjør prosess – en følge av en delikat balanse mellom naturens faktorer.

På samme måte framtvinger *Nororoca* et møte mellom motsatte strømninger som igjen skaper bølger som bryter over hverandre og blandes sammen. Det er et møte mellom forskjeller. Hvordan bygger man et felleskap på scenen? Hvilke utfordringer byr denne situasjonen på? Hvordan finner alle sin plass – som alltid er midlertidig – med sine likheter og forskjeller?

Det er alltid en utfordring å jobbe med artister fra andre deler av verden. Livet i Rio de Janeiro er det motsatte av livet i Bergen på mange måter, spesielt når det gjelder sosiale og økonomiske spørsmål og arbeidsforhold. Men, vi kan lære av forskjellene våre og lære å samarbeide med hverandre. I en samtid hvor det bygges murer over hele verden og territorier og grenser forsvares og håndheves med rigid kontroll kan denne utvekslingen som Carte Blanche har foreslått inspirere oss til å bevege oss i motsatt retning, og gi nye muligheter for deling, samhandling og skapelse.

Takk til: alle ved Centro de Artes da Maré/ Rio de Janeiro, Redes da Maré/Rio de Janeiro, Sammi Landweer, Silvia Soter, og til danserne som deltok i kreeringen av *Pororoca* i 2009: Amália Lima, Allyson Amaral, Ana Paula Kamozaiki, Leonardo Nunes, Clarissa Rego, Carolina Campos, Thais Galliac, Volmir Cordeiro, Priscilla Maia, Calixto Neto, Lidia Laranjeira, Jamil Cardoso.

2021

2022

FOTO YANIV COHEN

ET MØTE MED LIA RODRIGUES

I august 2019 dro Carte Blanche-danserne til Rio de Janeiro i to uker for å starte arbeidsprosessen med Lia Rodrigues og ny produksjon, *Nororoca*.

Tekst Caroline Eckly
Foto Yaniv Cohen

Lia sier selv at arbeidet hennes ikke ville være tilstrekkelig hvis det bare handlet om å lage dansestykker. Konteksten rundt kreasjonene hennes er like viktig.

10

Selv om jeg ennå ikke vet når jeg skriver denne teksten, hvor mye konteksten vil påvirke prosessen for oss, var det en overveldende opplevelse å møte Lia i Rio, jobbe i studioet hennes i favelaen Maré, og møte danserne og studentene hennes.

Den første dagen kom hun på besøk til oss i huset vi bodde i, på toppen av nabolaget Santa Teresa for å presentere seg selv.

De siste 30 årene har Lia drevet sitt eget dansekompani, og har bygget opp Kunst-senteret i Maré. Hun opprettet dansefestivalen Panorama i 1992 og kuraterte den i 14 år. Festivalen eksisterer fremdeles.

For øyeblikket består dansekompaniet av ni dansere, en assistent, en administrator og Lia. Alle danserne er brasilianske og kommer fra forskjellige deler av landet, fem dansere er født i Maré. Ettersom Lia prøver å betale danserne sine 12 måneder i året, noe som er

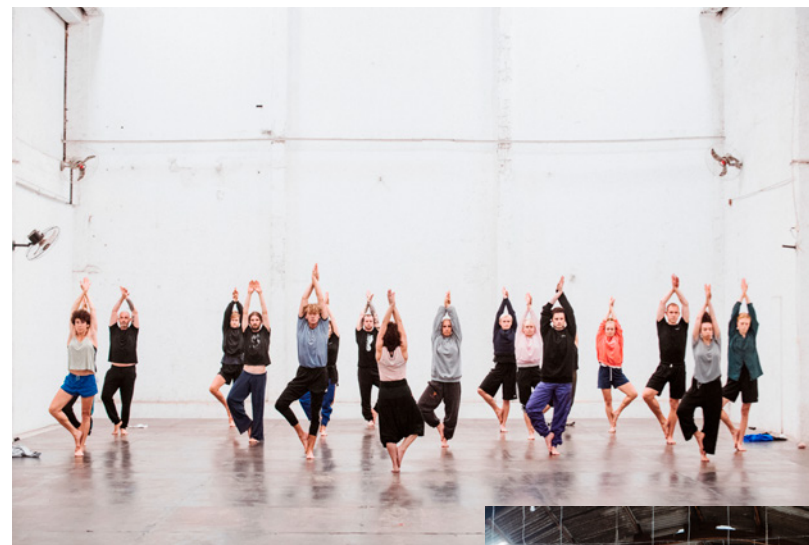
veldig eksepsjonelt i Brasil, er det ekstremt viktig for dem å turnere utenfor Brasil. Kompaniet blir regelmessig invitert til Europa for å presentere de forskjellige forestillingene og er økonomisk avhengig av disse reisene for å overleve.

Under introduksjonen forteller Lia oss om Brasil, som er «et enormt land med vakre mennesker, men med mange paradokser. Det er store ulikheter mellom mennesker, mye rasisme og vold».

Hun forteller at hun alltid vil peke på «svarte» og «hvite» mennesker fordi det er en viktig sak i Brasil. Halvparten av befolkningen er svart (den siste folketellingen i 2010 viser at 50,7 % av befolkningen definerer seg som svart eller blandet rase). Vi merker at de forskjellige populasjonene lever adskilt. På vår siste dag i Rio dro vi til en av de vakre sandstrendene i Rio, Ipanema, og var omgitt av bare hvite mennesker.

Lia beskriver seg som «hvit og fra den privilegerte delen av Brasil og som sådan hadde rett og mulighet til å bli kunstner», at samtidskunstfeltet hovedsakelig er hvitt

2021

1202

og som gjorde at hun stilte seg spørsmål ved hvem hun lager kunst for, «hvis det bare var for folket som allerede går på kino». Siden 2002 har hun jobbet med dramaturgen Silvia Soter som introduserte henne for NGO Redes Da Maré. De hjelper folk fra favelaen Maré til å utvikle ulike prosjekter, som for eksempel kveldskurs for barn, aktiviteter etter skoletid, bibliotek, kulturarrangementer og veiledning for personer med rusavhengighet eller utdanningsprosjekter for kvinner.

Rio teller ni millioner innbyggere. Måten byen er bygd på skiller rik og fattig. Det er mer enn 800 favelaer i Rio. Maré er en av dem, den er enorm med 140 000 innbyggere, omtrent 20 km fra sentrum, og ligger på flat mark i motsetning til de andre favelaene i Rio som er bygget på åser. Maré er delt i forskjellige områder som eies av ulike grupper av kriminelle og narkotikahandlere. Lia forklarer at det er fire grupper i Rio, pluss en politistyrke som opptrer voldelig og villkårlig.

11

Bilder fra
studioet i Maré

12

Da Lia møtte direktøren for Redes-organisasjonen, foreslo hun å skape en kunstresidens, å flytte til Maré med dansekompaniet sitt og gi klasser til folk i favelaen.

I Maré var det ikke noe teater for alle disse menneskene, ingen kino å gå på fordi det er vanskelig å dra til den rike delen av byen når du bor der. Lia og danserne hennes flyttet til et nytt sted etter syv måneder, og måtte bruke guide gjennom favelaen fordi det er farlig å gå der alene. De måtte være sammen med noen som kjenner alle de forskjellige gjengene. De fant et stort lager, et gammelt fabrikk-lokale og bygde det opp igjen. De måtte fikse taket, sette tregulv, installere lysene. Under gjenoppbyggingen skapte de *Pororoca*, forestillingen som er utgangspunktet for prosjektet med Carte Blanche, og som er ekstremt koblet til dette rommet og akkurat dette øyeblikket da de gjenoppbygde huset.

Sammen med Silvia Soter startet de to skoler: en åpen for alle (cirka 300 elever) og som tilbyr tre klasser hver dag for alle aldre (ballett, hiphop, afro-brasiliansk, dans sammen for eldre mennesker, yoga) og en skole for rundt 20 utvalgte studenter, som får et lite stipend og som kommer hver dag etter studiene og deltar på dansekurs, engelskkurs og rådgivningstrening om forskjellige temaer som ikke har tilknytning til danseyrket, som for eksempel seksualitet. De er stort sett svarte studenter.

Lia definerer skolen som en livsskole, at elevene ikke nødvendigvis har som mål å bli dansere, men borgere. Noen av Carte Blanche-danserne fikk muligheten til å undervise klasser for elevene, og elevene startet også en spontan dansefest. Deres sanne glede for dans og iver etter å lære og utveksle med oss var ekstremt kraftig og rørende.

2021

NOROROCA

Etablering av skolen var også en strategi for Lia for å bygge et publikum for dans. Alle forestillingene Lia har laget, har premiere i studioet i Maré. De organiserer transport for folk fra de rike bydelene for å komme og se forestillingene. Lia sier at dette er normalt, at det er mange fordommer. Lia og danserne var også redde i begynnelsen, det er en del av deres oppgave å gjøre det mulig for ulike mennesker å komme inn i favelaen. Under oppholdet snakket vi faktisk med folk fra den rikere delen av byen, på restaurant, med taxisjåføren, og vi var vitne til reaksjonene deres: de syntes tydelig at det var rart for en gruppe utenlandske, hvite mennesker å jobbe i favelaen. Alle la til at de aldri drar dit selv.

I Maré kunne vi se folk, noen veldig unge, bære maskingevær. Lia fortalte at vi ikke vil bli plaget i favelaen fordi det er strenge regler som beskytter folk. Det er tryggere å gå i favelaen enn i Santa Teresa der vi bodde, hvor du ofte kan bli ranet.

1202

Lia advarte oss om politioperasjoner i favelaen som ofte resulterer i spenning og vold. Hun forklarer at de har et system for å bli informert fra menneskene som bor i Maré om situasjonen, og når det er for ille, åpner de ikke kunstsenteret. Hun la til at noen dager kan de høre kanonskuddene, men at vi er trygge i studioet. Hun viste en video fra en øving med danserne fra kompaniet, alle sammen liggende på badet med lyden av tung skyting. Hun forteller at seks av danserne hennes bor i favelaen. Noen dager kan de ikke komme på grunn av politioperasjoner mot gjengene. Når det er en politioperasjon, er det farlig å gå på gaten, og skolene i nærheten er stengt. En nylig publisert rapport viste at barn fra favelaen mistet en hel måned på skolen i fjor på grunn av dette.

Få dager etter at vi kom tilbake til Norge, sendte Lia oss en video av en politioperasjon som skjedde akkurat der vi hver dag spiste lunsj på en liten kafé ved siden av studioet.

13

PHOTO YANIV COHEN

INNSAMLING – TAK OVER MARÉ

Hjelp oss å bygge et tak over kunstsenteret i Maré! Dette lokale uavhengige initiativet er startet av vår Carte Blanche-danser Noam Eidelman Shatil. Hvert eneste bidrag vil hjelpe med å ivareta senteret og forandre tusenvis av liv, for alltid.

I august 2019 fikk danserne fra Carte Blanche muligheten til å reise til Brasil og begynne den kreative prosessen til *Nororoca* av Lia Rodrigues.

14

Danserne jobbet i Kunstsenteret i Maré, mens de utvekslet og lot seg inspirere av nærmiljøet som utvikler og drar nytte av senteret. Kunstsenteret i Maré ble stiftet av et partnerskap mellom den ideelle organisasjonen Redes da Maré, og Cia. de Danças Lia Rodrigues, en profesjonell dansegruppe ledet av den prisbelønte koreografen Lia Rodrigues. I over 10 år har senteret deres vært en trygg havn fra vold og et fyrtårn for inkludering – gjennom kultur, kunst og lokalsamfunnsaksjoner – for over 140 000 mennesker i Rio de Janeiros største gruppering av favelaer.

I et av de landene som er hardest rammet av pandemien, fungerer Kunstsenteret i Maré også i dag som lagrings- og distribusjonssenter for mat og basisvarer for de tusenvis som er berørt av COVID-19 – og hvis liv nå er avhengig av denne hjelpen.

2021

På nåværende tidspunkt trenger taket på bygningen øyeblikkelig reparasjon slik at denne innsatsen kan fortsette.

2020

For å hjelpe oss med å bygge et tak over Kunstsenteret i Maré, gå til gofundme.com/roof-over-mare og donér nå!

OM REDES DA MARÉ

Redes da Maré er en sivilsamfunnsorganisasjon som ble opprettet av innbyggere i Maré for mer enn 20 år siden, med oppdrag å bygge nettverk for å håndheve rettighetene til de over 140 000 innbyggerne i de 16 favelaene i Maré. De sosiale prosjektene kommer direkte til nytte for mer enn 4 500 innbyggere, deres familier og naboer. Tiltakene fokuserer på utdanning, kunst, kultur, minne, offentlig sikkerhet og lokal utvikling, og søker å bekjempe de historiske ulikhetene som favela-befolkningen står overfor.

15

Lær mer om Redes da Maré her: www.redesdamare.org.br

SOUFFLETTE

av François Chaignaud ^(FR)Co-produsert av
Festspillene i Bergen

1.–2. oktober

deSingel, Antwerpen

6. oktober

Concertgebouw, Brugge

8. oktober

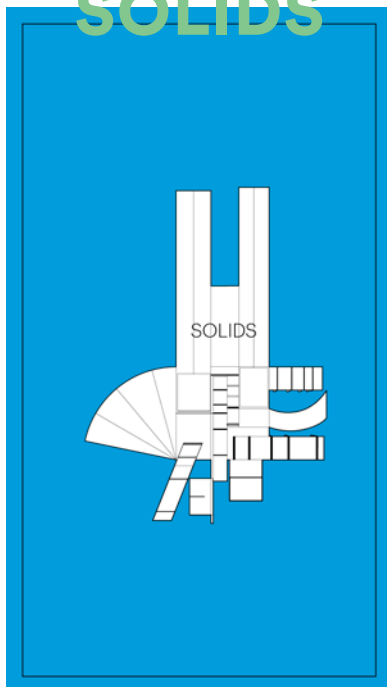
Le Carreau – Scène Nationale
de Forbach, Forbach

16. november

Scène national d'Orléans, Orléans

HELGE HANSEN

SOLIDS

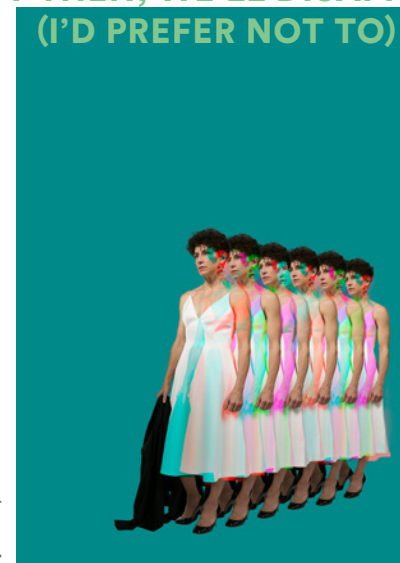
av Pedro Gómez-Egaña ^(CO)

30.–31. oktober

Studio Bergen, Meteor, Bergen

For billetter, workshops, åpne prøver
og øvrige arrangement – se oppdatert
informasjon på carteblanche.no
– endringer kan forekomme
grunnet Covid-19

PEDRO GÓMEZ-EGANA/HÅLTENBANKEN

BUT THEN, WE'LL DISAPPEAR
(I'D PREFER NOT TO)

BENT RENE SYNNEVÅG

av Frédérick Gravel ^(CA)Co-produsert av
Festspillene i Bergen

10. september

Stavanger Konserthus, Stavanger

16.–19. september

Dansens Hus, Oslo

22.–23. september

Studio Bergen, Bergen

22.–23. oktober

Rosendal Teater, Trondheim

17

NOROROCA

YANIV COHEN

av Lia Rodrigues ^(BR)

7. september

Festiviteten Konserthus, Haugesund

10.–13. november

Théâtre National de Chaillot, Paris
Festival d'Automne à Paris

17. november

Théâtre Jean Vilar, Vitry sur Seine
Festival d'Automne à Paris

2.–5. desember

Den Norske Opera & Ballett, Oslo

CARTE BLANCHE

TEATERSJEF

Annabelle Bonnéry

DIREKTØR

Tone Tjemsland

MARKEDS- OG

INFORMASJONSSJEF

Birthe Skotheim

PRODUKSJONS-

OG PLANSJEF

Tora de Zwart Rørholt

PRØVELEDER

Shlomi Ruimi

TURNÉSJEF

Gulli Kr. Sekse

SALGS- OG

MARKEDSMEDARBEIDER

Jonas Sharif Hordvik

ADMINISTRASJONSSEKRETÆR

Mona Igland

TEKNISK SJEF

Jeroen Tjeerd de Groot

LYSMESTER

Robert Roespel

LYDANSVARLIG

Gunnar Innvær

INSPISIENT

OG SCENEMESTER

Jan Tore Solberg

LYSTEKNIKER

Thomas Bruvik

LYDTEKNIKER

Leif Herland

KOSTYMEANSVARLIG

Indrani Balgobin

PÅKLEDER

Renate Rolland

SYERSKE/PÅKLEDER

Krishna Biscardi

MODELLØR OG SKREDDER

Martina Wilhelms

HUSHOLDNING

Benigne Nizigiyimana & Davin Iratunga

DANSERFOTO

Øystein Haara

PROSESSFOTO

BERGEN & BRASIL

Yaniv Cohen

CARTE BLANCHE AS EIES OG FINANSIERES AV

Kulturdepartementet

Vestland
fylkeskommune

BERGEN
KOMMUNE

www.CARTEBLANCHE.no

URPREMIERE 2022

SJUR POLLEN

MONUMENT 0.10: THE LIVING MONUMENT

av Eszter Salamon ^(HU)

10. mars 2022

Urpremiere i Studio Bergen

COVID-19 INFORMASJON

Det skal være trygt å gå på forestilling.
Vennligst følg arrangørens tiltak på stedet.

www.carteblanche.no

NORGES NASJONALE KOMPANI
FOR SAMTIDSDANS

**CARTE
BLANCHE**